

ΣΑΝ
ΣΗΜΕΡΑ

Διάλογος με τον Γιώργο Μιχελακάκη για την Ιστορία και την ιστορική συνείδηση

Γεγονότα

1449 – Ο Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος στέφεται Βυζαντινός αυτοκράτορας στον Μυστρά.

1839 – Η πιο καταστροφική καταιγίδα των τελευταίων 300 ετών σαρώνει όλη την Ιρλανδία, προκαλώντας καταστροφές σε περισσότερα από το 20% των σπιτιών στο Δουβλίνο.

1853 – Ο εκλεγμένος πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών Φράνκλιν Πιρς και η οικογένειά του εμπλέκονται σε σιδηροδρομικό δυστύχημα στη Μασαχουσέτη, στο οποίο σκοτώνεται ο 11χρονος γιος του προέδρου, Μπέντζαμιν Πιρς.

1912 – Ο Γερμανός γεωφυσικός Άλφρεντ Βέγκενερ παρουσιάζει για πρώτη φορά τη θεωρία του περί μετατόπισης των ηπείρων.

1929 – Ο βασιλιάς Αλέξανδρος των Σέρβων, Κροατών και Σλοβένων αναστέλλει το σύνταγμα της χώρας του (Δικτατορία της 6ης Ιανουαρίου).

1948 – Λήγει η Μάχη της Κόνιτσας μεταξύ του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας (ΔΣΕ) και του Εθνικού στρατού κατά τον ελληνικό εμφύλιο πόλεμο έπειτα από 13 ημέρες μαχών.

Γεννήσεις

1412 – Ιωάννα της Λωραίνης, Γαλλίδα ηρωίδα και αγία της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας

1792 – Απόστολος Αρσάκης, Έλληνας ευεργέτης και πολιτικός

1822 – Ερρίκος Σλήμαν, Γερμανός αρχαιολόγος

1883 – Χαλίλ Γκιμπράν, Λιβανέζος συγγραφέας

1903 – Μωρίς Αμπραβανέλ, Έλληνας διευθυντής ορχήστρας

1910 – Γιάννης Παπαϊωάννου, Έλληνας συνθέτης συμφωνικής μουσικής

1939 – Γεώργιος Μπαμπινιώτης, Έλληνας γλωσσολόγος

1939 – Μάρεϊ Ρόουζ, Αυστραλός κολυμβητής

1944 – Γιάννης Ν. Δημαράς, Έλληνας δημοσιογράφος και πολιτικός

1946 – Χρήστος Λεπτόνης, Έλληνας συνθέτης και τραγουδιστής

1958 – Θέμος Αναστασιάδης, Έλληνας δημοσιογράφος

Θάνατοι

1852 – Λουί Μπράιγ, Γάλλος καθηγητής, εφευρέτης του κώδικα Μπράιγ

1919 – Θεόδωρος Ρούζβελτ, 26ος πρόεδρος των Η.Π.Α.

1952 – Σοφοκλής Δούσμανης, Έλληνας ναύαρχος

1971 – Δημήτριος Καρακουλουξής, Έλληνας πολιτικός

1993 – Ντίτζι Γκιλέσι, Αμερικανός μουσικός

1993 – Ρούντολφ Νουρέγιεφ, Ρώσος χορευτής

1994 – Χρήστος Στανίδης, Έλληνας πολιτικός

2022 – Σίντνεϊ Πουατιέ Αμερικανός ηθοποιός

Η ξένη προστασία και η Ελλάδα (25)

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης

Όποιος επιθυμεί να επικοινωνήσει με τον Γιώργο Μιχελακάκη ή να καταθέσει τις απόψεις του μπορεί να στείλει email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις gmichelpaint@gmail.com ή kosmos@kosmos.com.au ή επιστολή στην διεύθυνση Kosmos Newspaper, 654 New Canterbury Road, Hurlstone Park NSW 2193.

Στις 7/4/1919 ο ελληνικός στρατός κατοχής της Σεβαστούπολης κατέστειλε με πραγματικά πυρά μια πολυάνθρωπη διαδήλωση ντόπιων πολιτών και εξεγερμένων Γάλλων ναυτών, που απαιτούσαν με κόκκινες σημαίες στα χέρια τον τερματισμό της ξένης στρατιωτικής επέμβασης.

Η εκστρατεία στην Ουκρανία

«**Α**πό τη συμμετοχή σας στην εκστρατεία των συμμάχων στη Ρωσία έχουμε να ωφεληθούμε πολύ. Διότι τα δικαιώματά μας στη Θράκη και στη Μικρά Ασία θα βρουν μεγάλους υποστηρικτές. Ο δρόμος μας για τη Θράκη και τη Μικρά Ασία περνάει από τη Ρωσία».

Αυτά ήταν τα λόγια που είπε ο Νικόλαος Πλαστήρας στους Εύζωνες του 5/42 Συντάγματος, για να τους ενθουσιάσει που θα πήγαιναν στη Ρωσία να καταστείλουν την επανάσταση εκεί. Σημειωτέον ότι αυτό το Σύνταγμα των Ευζώνων είχε βγάλει πολύ κακό όνομα στον πληθυσμό της Μακεδονίας για τις απειθαρχίες και τις ασχήμιες του. Κι ήταν «σύνταγμα- όπως γράφει ο ίδιος ο Πλαστήρας- απ' άκρου εις άκρον φρονημάτων φανατικώς βασιλικών». Το οποίο μάλιστα στον πόλεμο με τις δυνάμεις του Άξονα, είχε αποφασίσει μαζί με ολόκληρη τη 12η Μεραρχία να προσχωρήσουν στους Βούλγαρους. (Αρχείο Πηνελόπης Δέλτα).

Αυτούς τους ανθρώπους στέλνανε στη Οδησό, διότι τους είπανε ότι για να μας δώσουν τη Σμύρνη θα πρέπει να πάμε πρώτα στη Ρωσία.

Αν αφήσουμε τα κείμενα που μας άφησαν οι αξιωματικοί από την εκστρατεία στην Ουκρανία στις αρχές του 1919, και σκύψουμε πάνω από τις αναμνήσεις των απλώς φαντάρων, ερχόμαστε αντιμέτωποι με έναν πολύ διαφορετικό κόσμο. Στο σημειωματάριο ενός βρίσκουμε ετούτον εδώ τον στίχο: «Αυτό το έχω σίγουρο χωρίς αμφιβολία/ τίποτε δε μου χρώσαγαν να έρθω στη Ρωσία». Στο ημερολόγιο ενός άλλου φαντάρου διαβάζουμε: «Όλοι βλαστημάμε την τύχη μας». Κάποιοι άλλοι δεν δίστασαν ακόμα και να ειρωνευτούν το πτώμα του σκοτωμένου λοχαγού τους – αποφαινόμενοι μεγαλόφωνα πως «αν ο μακαρίτης είχε βάλει το χιλιάρικο στο μέτωπό του, δεν θα τον έπαιρνε η σφαίρα». Οι φαντάροι είναι ωμοί στις διατυπώσεις τους. Λένε τα πράγματα όπως τα αισθάνονται χωρίς την επίσημη ψυχρή επιστημονική γλώσσα του πολέμου.

Όταν ο Νίκος Πλαστήρας ομολογεί στα γράμματα που στέλνει από το μέτωπο στην Πηνελόπη Δέλτα ότι ασκούν προληπτική τρομοκρατία στον πληθυσμό, ένας εύζωνας ο Χρήστος Αλεξόπουλος περιγράφει την τρομοκρατία ως εξής: «Πιάνομιν 15 από ένα χωργίον πολίτες κι στου λόχου τους πιγέναμι. Τους δέρνομι. Ξύλο πολύ τους ρίχνομι για να μαρτυρίσουνε εάν υπήρχαν μπολσοβίκι μέσα σ' εκείνα τα χωργιά. Κανείς

δεν μαρτίραγι. Τους γδέναμι, τους δέναμι καλά τα χέρια τους κι τους βγέναμι κι τους ντουφικέγαμι έναν-έναν στον αγέραν, για να μαρτηρίσουν. Αφόσον όσα ξέραμι τους κάναμε κανίς δεν μαρτυρούσε, τους πέρναμι στην φιλακίν, τους στήλαμε στην Οδυσσό». Ο ίδιος εύζωνας μας πληροφορεί ότι στη Λιζίνκα, κωμόπολη που είχε αντισταθεί στους Γάλλους, ο ταγματάρχης Λεωνίδας Σπαής, έδωσε στους άντρες του «το ελέφτερο να κάνουν ό, τι μπορέσουν». Ακολούθησε άγρια λεηλασία, διανθισμένη με βιασμούς: «Ότι τον κοστάριζε (= γουστάριζε) τον κάθη εύζωνα έπιρνεν. (...) Ότη βρίσκαν τα τρόγαν. Ρούβλια κιρίως μαζέβαν υ ευζώνη, μικρά πράγματα. Αλίτες δεσπινήδες παλέβαν, τες πιάναν από τα βζιά. Έγινε τέλος μέσα σι κίνην την πόλιν μεγάλιν παραλυσίαν».

Τέτοια και πολλά άλλα ζοφερά διαβάζουμε στην πλούσια βιβλιογραφία, που άφησαν πίσω τους οι έλληνες στρατιωτικοί και φαντάροι. Όπως δείχνουν οι περιγραφές δεν πολεμούσαν μόνο με στρατιώτες, αλλά και με τον ντόπιο πληθυσμό που αντιστεκόταν με πέτρες, γεωργικά εργαλεία και ξύλα. Ο ιεροκήρυκας Φωστήνης γράφει: «όλος ο κόσμος και οι πόρνες ακόμη από τους οίκους ανοχής πυροβολούσαν εναντίον των στρατιωτών μας». Και παρακάτω: «Για την αντίστασιν, ην προέβαλαν οι μπολσεβίκιζοντες πολίτες, Εβραίοι και αστυφύλακες εκ των οικιών και των προαυλιών αυτών» Η εντεταλμένη μονάδα εφοδιάστηκε «δια ποσότητες βενζίνης» κι άρχισε «να πυρπολή τας ανθιστάμενας οικίας» ξεσπιτώνοντας σαν τα ποντίκια τους κατοίκους.

Υπήρξαν και χειρότερα: Στις 7/4/1919 ο ελληνικός στρατός κατοχής της Σεβαστούπολης κατέστειλε με πραγματικά πυρά μια πολυάνθρωπη διαδήλωση ντόπιων πολιτών και εξεγερμένων Γάλλων ναυτών, που απαιτούσαν με κόκκινες σημαίες στα χέρια τον τερματισμό της ξένης στρατιωτικής επέμβασης. Ο αριθμός των θυμάτων παραμένει απροσδιόριστος. Γεγονός είναι πάντως, πως υπήρξαν δεκάδες χτυπημένοι από τις ελληνικές σφαίρες και κάμποσοι νεκροί. Παρά την αμχανία που διαπερνά τις υπηρεσιακές περιγραφές του συμβάντος, η επίσημη ιστοριογραφία δεν παραλείπει να καμαρώσει για τα συγχαρητήρια του Άγγλου ναυάρχου προς το εκστρατευτικό σώμα, σύμφωνα με τα οποία οι φονιάδες των διαδηλωτών, «δύνανται να ώσι σήμερον υπερήφανοι ότι είναι Έλληνες» (ΔΙΣ 1955, σ, 243). Την άλλη Παρασκευή η Μικρασιατική καταστροφή.